

*Тарасова В.В.,
студентка ОКР «Магістр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Травін В.В.,
к.е.н., доц., доцент кафедри цифрової економіки
та міжнародних економічних відносин,
Державний університет «Житомирська політехніка»
tarveronica13@gmail.com*

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК СПОСІБ ДОСЯГНЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Глобалізація та соціальні перетворення зробили охорону навколишнього середовища пріоритетною сферою розвитку, яка потребує термінових змін. Одним з головних критеріїв збалансованого розвитку окремих регіонів та забезпечення життєво важливих потреб людини є збалансоване використання земель як незамінного просторового ресурсу, що є основою для формування та розвитку аграрного сектору.

Значна кількість виробників сільськогосподарської продукції, задля отримання максимальних вигід від своєї діяльності, нехтує важливими для людства ресурсами – природними. Використання хімічних добрив та інших синтетичних речовин у процесі виробництва, недотримання сівозміни, великий механічний вплив на ґрунт тощо – все це негативно впливає на якість продукції, що виробляється та унеможливує досягнення сталого розвитку. Саме тому, щороку все гостріше постає питання підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва з обов'язковим зменшенням антропогенного навантаження на навколишнє середовище.

Одним із способів вирішення цих питань є розвиток органічного виробництва як альтернативної моделі господарювання. У процесі органічного виробництва усі фактори, що негативно впливають на здоров'я людей та навколишнє середовище, мінімізовані або взагалі відсутні. Як результат, з'являється органічна продукція, яка повинна пройти обов'язкову сертифікацію з приводу дотримання вимог щодо виробництва, переробки, пакування та зберігання. Загалом, основні показники щодо органічного виробництва продовжують зростати, про що свідчать дані статистики FiBL. Станом на 2017 рік у світі є 181 країна з сертифікованим органічним виробництвом, тоді як в 2016 році таких країн було 178. Відповідно площа усіх сільськогосподарських земель, що використовуються для органічного виробництва у 2017 році становить 69,8 млн. га, що на 12 млн. га більше, ніж у попередньому році. Що стосується України, то вона займає 24 місце у світовому рейтингу та 13 у рейтингу серед країн Європи по площі території, призначеної для органічного виробництва.

Хоча наша нинішня продовольча система в останні десятиліття підвищила продуктивність сільського господарства, вона також згубно вплинула на навколишнє середовище і суспільство. Деградація ґрунту, втрата біорізноманіття, забруднення води, зміна клімату, поява мертвих зон океану – це лише деякі з проблем, з якими ми стикаємося. Для боротьби з цими проблемами в 2015 році світова спільнота приступила до здійснення Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року, який включає 17 Цілей сталого розвитку, зокрема органічне виробництва сприятиме досягненню таких з них:

Ціль 2. Оскільки більше 95% продуктів харчування прямо чи опосередковано пов'язані з ґрунтом, треба враховувати, що для вирішення нульової мети голоду вкрай важливо враховувати здоров'я ґрунтів.

Ціль 3. Пестициди, що використовують фермери безпосередньо впливають на їхнє здоров'я, а також опосередковано на людей, що живуть поруч. В майбутньому це може негативно вплинути на наступні покоління, адже пестициди мають накопичувальний вплив в організмі людини. Органічне виробництво може вирішити дане питання, адже в його процесі не допускається використання будь-якої хімії.

Цілі 6, 8, 12, 13, 14 та 15 також залежать від пестицидів, адже, наприклад, через ґрунти вода, забруднена синтетичними добривами, з часом потрапляє до світового океану та спричиняє шкоду риbam та іншим живим істотам, що живуть під водою. Якщо і далі пестициди використовуватимуться в таких масштабах, то дуже швидко зникне біорізноманіття та почнеться деградація земель. Ці фактори спричиняють згубні зміни для екосистем та сільського господарства.

Скорочення використання синтетичних речовин при виробництві значно знизить рівень захворюваностей та смертності наступних поколінь у нерозвинених країнах та країнах, що розвиваються. Оцінюючи загальне виробництво, органічне сільське господарство має більшу ефективність у більшості категорій і може розглядатися як більш цілісний підхід до довгострокового сталого виробництва продуктів харчування. Отже, можна зробити висновок, що український органічний сектор стрімко зростає як за кількістю операторів, так і за якістю продукції. Немає жодних сумнівів у тому, що Україна буде джерелом високоякісних органічних продуктів та надійним партнером в органічному бізнесі для міжнародного ринку. Органічне сільське господарство може відіграти важливу роль в досягненні як мінімум восьми з 17 Цілей сталого розвитку, що вимагає зусиль задля його подальшого поширення а розвитку.